

PHASELIS

Disiplinlerarası Akdeniz Araştırmaları Dergisi
Journal of Interdisciplinary Mediterranean Studies

Volume III (2017)

Phaselis Antik Kenti ve Beydağları (Olympos) Sahil Milli Parkının Kuşları

*The Birds of Phaselis Ancient City and Beydağları (Olympos)
Coastal National Park*

Mehmet Rızvan TUNÇ

The entire contents of this journal, *Phaselis: Journal of Interdisciplinary Mediterranean Studies*, is open to users and it is an 'open access' journal. Users are able to read the full texts, to download, to copy, print and distribute without obtaining the permission of the editor and author(s). However, all references to the articles published in the e-journal *Phaselis* are to indicate through reference the source of the citation from this journal.

Phaselis: Journal of Interdisciplinary Mediterranean Studies is a peer-reviewed journal and the articles which have had their peer reviewing process completed will be published on the web-site (journal.phaselis.org) in the year of the journal's issue (e.g. Volume II: January-December 2016). At the end of December 2016 the year's issue is completed and Volume III: January-December 2017 will begin.

Responsibility for the articles published in this journal remains with the authors.

Citation M. R. Tunç, "Phaselis Antik Kenti ve Beydağları (Olympos) Sahil Milli Parkının Kuşları". *Phaselis* III (2017) 297-314. <http://dx.doi.org/10.18367/Pha.17018>

Received Date: 22.09.2017 | Acceptance Date: 28.11.2017 | Online Publication Date: 26.12.2017

Editing Phaselis Research Project
www.phaselis.org

Phaselis Antik Kenti ve Beydağları (Olympos) Sahil Milli Parkının Kuşları

The Birds of Phaselis Ancient City and Beydağları (Olympos) Coastal National Park

Mehmet Rızvan TUNÇ*

Öz: Beydağları (Olympos) Sahil Milli Parkı ve Phaselis Antik Kentinde 2012 yılından itibaren yapılan çalışmalarla Antalya ve çevresinin yaklaşık 20 yıldır yapılan çalışmaları birleştirilerek yayılış gösteren ornitofauna türleri değerlendirilmiştir. Phaselis Antik Kenti ve Bey Dağları (Olympos) Sahil Milli Parkı 2012 yılından bu yana periyodik olarak daha detaylı çalışılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda 54 familyaya ait 199 tür tespit edilmiştir. Alanda yaşayan bu türlerden 91'i non passereler, 108'i passereler türüdür. Bu türlerin 69'u yerli, 73'ü yaz göçmeni, 26'sı transit göçer, 31'i kış göçmenidir. Bu türlerin koruma statüleri non-passereler'ten; 2 tür NT, 2 tür VU, 87 tür LC kategorisinde, passereler'ten; 2 tür NT ve 106 tür LC kategorisinde, yer alır.

Anahtar sözcükler: Phaselis, Olympos, Beydağları, Kuş, Biyoçeşitlilik, Antalya

Abstract: In the Beydağları (Olympos) Coastal National Park and the Phaselis Antique City, studies on ornitofauna were carried out since the year of 2012, with the works of Antalya and its surroundings being combined for about 20 years. Phaselis Ancient City and Bey Dağları (Olympos) Coastal National Park has been worked in more detail since 2012. Finally, 199 species belonging to 54 families were identified as the result of these studies. Of these species living in the area, 91 are non passereler and 108 are passereler. 69 of these species are native, 73 are summer migrants, 26 are transit migrants, and 31 are winter migrants. The conservation status of these species is from nonpassers; 2 species of NT, 2 of VU, 87 of LC, passereler; There are 2 species of NT and 106 of LC.

Keywords: Phaselis, Olympos, Beydağları, Bird, Biodiversity, Antalya

Giriş

Türkiye, Avrupa, Asya ve Afrika kıtaları arasında köprü konumunda olması nedeniyle, hayvan türleri ve özellikle kuşlar için çok önemli yaşamsal bir ekosistem bütünlüğü oluşturmaktadır¹. Sahip olduğu sulak alan, orman, mera ve bozkır özelliğindeki ekosistem zenginliği, kuş türleri için önemli yaşam alanlarını oluşturmuştur². Avrupa'nın farklı ülkelerinde üreyen kuş türlerinin bazıları Anadolu'nun ılıman güney bölgelerinde kışlarken, önemli sayıdaki kuş popülasyonları göçleri sırasında başta İstanbul Boğazı olmak üzere Marmara Bölgesi'nde, doğuda ise Kafkasya'dan Artvin, Borçka ve Çoruh vadisini izleyerek güney bölgelerine ve özellikle binlerce kuş Hatay ve Belen üzerinden Afrika'ya yol alır. Ayrıca, başta bıldırcın olmak üzere kuzeyden Karadeniz'i aşır Anadolu'ya geçen kuş türleri Anadolu'nun kuzey bölgelerinden başlayarak cephe göçü yapar. Bu ve diğer tüm göçmen türler için göç esnasında kullanacakları enerjinin kaynağı olan ve belirli

* Uzman, Akdeniz Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, 07058, Antalya. rtunc@akdeniz.edu.tr

¹ Demirsoy 1999.

² Kızıroğlu 2008.

süre dinlendikleri konaklama alanları büyük önem taşımaktadır. Göçmen kuşlar, ilkbahar ve sonbahar göç dönemlerinde zamanlarının büyük kısmını bu konaklama alanlarında geçirirler. Anadolu'nun iklimsel ve topoğrafik yapısı da canlı çeşitliliğinin artışında en önemli etkenlerdendir. Türkiye'nin bu göç yolları üzerinde olmasından dolayı Kızıroğlu tarafından yapılan en son değerlendirmelere göre Türkiye'de 437 kuş türünün düzenli ve 65 türün düzensiz olmak üzere toplam 502 kuş türü yayılış göstermektedir³. Bu durum Avrupa'daki 533 (*BirdLife International* 2015) kuş türüne bakıldığında türlerin büyük bir kısmının Türkiye'de de yayılış göstermesi Anadolu'nun önemini daha da arttırmaktadır.

Gelişmiş omurgalı hayvanlar içerisinde havadaki yaşama ilk olarak adapte olan sınıf Aves (Kuşlar) kara ve hava arasındaki etkileşimden en çok etkilenen hayvanlardır. Bu sayede yeryüzünde havadan ulaşımın mümkün olduğu her yere, deniz kenarlarından okyanuslara, yüksek dağ zirvelerinden balta girmemiş ormanlara, çöllerden kutuplara kadar çok çeşitli habitatlara yayılmışlardır. Ülkemizde de karasal ve sucul ekosistemlerin hemen hemen tamamında rastlanılabilen kuşlar birçok araştırmacı ve gözlemci için ilgi odağı konumundadırlar. Bu bakımdan ülkemizin çeşitli yerlerinde muhtelif zamanlarda yapılmış çok sayıda çalışma mevcuttur⁴. Yine birçok faunistik çalışmada ise diğer omurgalı gruplarıyla birlikte durumları değerlendirilen sınıflar olarak karşımıza çıkmaktadır⁵.

Antalya ve çevresinde 1995 yılından itibaren yapılan çalışmalarda 334 kuş türünün yayılış gösterdiği saptanmıştır⁶. Yapılan bu çalışmalarla bölgede yayılış gösteren bu kuşların tür listeleri, tehlike statüleri kırmızı listesi Red Data Book (RDB), Koruma durumları, Uluslararası Doğal Hayatı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği (IUCN Red List), Bern Sözleşmesi, Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES), Bird in Europa (BIE doğal popülasyonlarının belirlenerek koruma alanlarının belirlenmesi) ölçütleri, statüleri ve yaşam alanları (Tablo 1)'de verilmiştir.

Antalya, Altınbeşik Mağarası, Beydağları (Olympos) Sahil, Köprülü Kanyon ve Termessos Milli Parkları olmak üzere 4 adet milli park ile ülkemizdeki en çok milli parka sahip ilimizdir. Ayrıca, Kurşunlu Şelalesi Tabiat Parkına sahiptir. Bu parklar toplam olarak 79.366 hektarlık alanı kaplamaktadır. Ülkemizde geniş ölçekte çalışılan, bilim insanlarının ve profesyonel/amatör kuş gözlemcilerinin ilgisini çeken kuşlarla ilgili olarak Beydağları (Olympos) Sahil Milliparkı ve Phaselis Antik Kenti Teritoryumu'nda spesifik olarak yapılmış güncel çalışmalar yetersizdir⁷. Bu bakımdan sahadaki kuş varlığını irdeleyen yoğun ornitolojik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacı gidermek için bu çalışmada sahanın ornitofaunistik durumu irdelenmiş ve sahanın mevcut durumu ile ilgili güncel bilgiler verilmiştir.

³ Kızıroğlu 2008.

⁴ Detaylı bilgi için bk. Baran – Yılmaz 1984; Kızıroğlu 1987; 1989; Martins 1989; Jonsson 1992; Kızıroğlu *et al.* 1992; Roselaar 1995; Heinzel *et al.* 1996; Yazar *et al.* 1997; Kirwan *et al.* 1998; Mullarney 1999; Heath *et al.* 2000; 2001; Kızıroğlu 2009; Swensson *et al.* 2010.

⁵ Detaylı bilgi için bk. Erdoğan – Tunç 1998; Turan *et al.* 1998; Erdoğan *et al.* 2004; Düşen *et al.* 2005; Erdoğan *et al.* 2008; 2010; Yavuz – Tunç 2015a; 2015b.

⁶ Erdoğan *et al.* 2002; 2003; Sert – Erdoğan 2004; Karaardıç *et al.* 2006; 2007; Erdoğan *et al.* 2010; Yavuz – Tunç 2015a; Karaardıç *et al.* 2016.

⁷ Yavuz – Tunç 2015a.

Materyal ve Metot

Beydağları (Olympos) Sahil Milli Parkı 31.018 hektarlık alanı ile Antalya ilinde yer alan en geniş yüzölçümüne sahip Milli Parktır. Beydağları (Olympos) Sahil Milliparkı 36°35'42.56" K - 30°30'32.86" D enlem ve boylamları arasında Antalya limanından başlayıp Adrasan burnunun ucuna kadar yaklaşık 90 km sahil bandında Kumluca ve Kemer ilçelerinin sınırları içerisinde yer alır. Phaselis antik kenti ise Antalya'ya 50 km mesafede kemer ilçesinin sınırları içerisinde yer alır. Beydağları (Olympos) Sahil Milli Parkı Antik Likya bölgesinde yer almaktadır (Fig. 1). Kızılçam ormanları denizle birlikte başlar 1000-1200 metreye kadar. 1000 metreden sonra sedir ve karaçam, 1800 metreden itibaren ardıç ormanları başlamaktadır. Böyle bir ekolojik çeşitliliğe engebeli ve sarp kayalıklara sahip olmasından

dolayı zengin fauna ve flora yapısına sahiptir.

Beydağları (Olympos) Sahil Milli Parkı ve Phaselis Antik Kentinde 2012-2017 yılları arasında yapılan çalışmalarla daha önce Antalya ve çevresinde yapılan yaklaşık 20 yıllık çalışmalar ile birleştirilerek yayılış gösteren ornitofauna türleri değerlendirilmiştir. Çalışma alanındaki kuşlar yaşam ortamlarında, su içlerinde, kumsalda, ormanda ve çalılık alanlarda gözlenmiş, fotoğraflanmış ve kuşların çoğu görsel yolla, gözle görülemeyen az bir bölümü de ötüşlerinden teşhis edilmiştir. Bu anlamda kuş türlerinin tespiti için, alan bazında bölge değerlendirilmiş, dürbün, teleobjektifli fotoğraf makinesi ve video kamera kullanılarak kuş türleri belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca yöre halkı ile görüşmeler yapılarak alanı kullanan kuş türleri ve göç hareketleri ile ilgili bilgi alışverişi de yapılmıştır. Kuşların tespiti için hat boyunca (transekt), rastgele gözlem ve nokta gözlem uygulamaları yapılmıştır. Tespit edilen kuş türlerinin familya ve bilimsel isimleri, Türkçe adları, biyotopları (habitat), varsa tehlike kategorisi, tehlike sınıfı açısından değerlendirmesi, statüleri ile ilgili veriler değerlendirilmiştir. Bu amaçla Türkiye kuş türlerinin statüleri kırmızı listesi Red Data Book (RDB), IUCN; The International Union for Conservation of Nature (Red List Statüleri tüm Avrupa statüleride verilmiştir.), Bern Sözleşmesi kriterleri ve koruma listelerinin en son güncellenmiş halleri; CITES (Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme); Bird in Europa (BIE doğal populasyonlarının belirlenerek koruma alanlarının belirlenmesi) ölçütlerinden de yararlanılmıştır. Diğer taraftan yörenin faunası havza bazında ele alınmış, tablolarda sahada bulunabilecek türlere de yer verilmiştir. Bunlara ek olarak yörede kaydedilen yabancı formlar arasında endemik türler bulunup bulunmadığı da değerlendirilmiştir.

Bulgular

Beydağları (Olympos) Sahil Milli Parkında ve Phaselis Antik Kentinde 2012 yılından itibaren periyodik olarak yapılan arazi çalışmaları ile geçmiş dönemlerde yürütülen gözlem ve araştırmalarda elde edilen bilimsel verilerden de yararlanılmıştır. Yapılan gözlem, inceleme ve

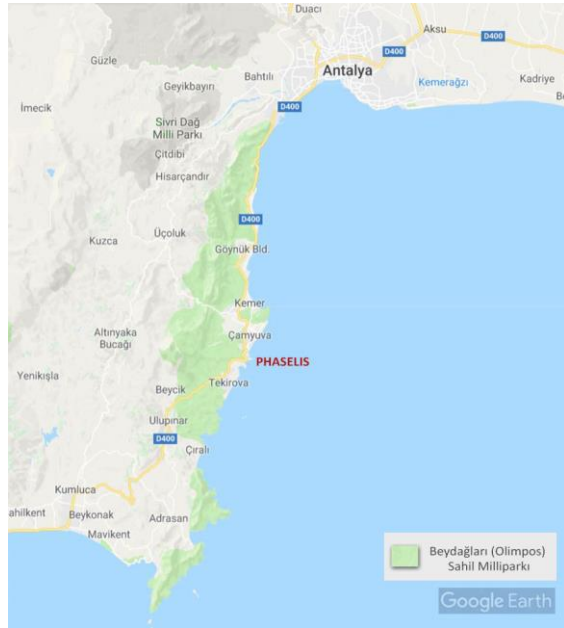

Fig. 1. Beydağları (Olympos) Sahil Milliparkı ve Phaselis Antik Kentinin Lokalizasyonu

değerlendirme sonucunda çalışma alanı ve yakın çevresinde Non-passeres'ten 26 familyaya ait 91 tür, Passerres grubundan 28 familyaya ait 108 tür olmak üzere 54 familyaya ait 199 tür saptanmıştır. Bu türlerden 69'u yerli (Y), 73'ü yaz göçmeni (YG), 31'i kış göçmeni (KG), 26'sı transit göçer (TG)'dir. Bölgede yayılış gösteren türlerden 13'ü nonpasseres 11'i passerres grubunda bulunan 24 tür Türkiye Kuşları Kırmızı Listesi'nde (RDB) A1.2 kriterinde olup, bu kriterde yer alan türlerin nüfusları Türkiye genelinde çok azalmıştır. İzledikleri bölgelerde 1 birey-10 çift (=1-20 birey) ile temsil edilirler. Bu türlerin soyu büyük ölçüde tükenme tehdidi altında olduğu için, Türkiye genelinde mutlaka korunmaları gereken türlerdir. Ayrıca 50 tür A.2 kriterinde tükenme baskısı günümüzdeki gibi devam ederse mutlak tükenmeyle karşı karşıya kalacak olan türlerdir.

Beydağları (Olympos) Sahil Milliparkı ve Phaselis Antik Kentinde yayılış gösteren kuş türlerinin ulusal ve uluslararası koruma durumları ile bölgesel statüleri Çizelge 1'de değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler Türkiye Kuşları Kırmızı Listesi⁸, Uluslararası Doğal Hayatı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği (IUCN), Bern sözleşmesi Ek Listesi, Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmesi (CITES) Ek Listelerine göre yapılmıştır.

Beydağları (Olympos) Sahil Milliparkı ve Phaselis Antik Kenti'nin kuşları Türkiye'deki türlerin şimdilik yaklaşık %20'ni oluştururken ileriki yıllarda yapılacak arazi çalışmalarıyla görülen tür sayısında değişimler de olabilecektir. Bölgede yaşayan kuş türlerine ait bazı türlerin fotoğrafları, betimlemeleriyle birlikte aşağıda (Figs. 2-5) verilmiştir. Türlerin özellikleri verilirken ve betimlemeleri yapılırken bazı kaynaklardan yararlanılmıştır⁹.

Sahada bulunan kuş türlerinden bazıları fotoğraf ve betimlemeleriyle birlikte aşağıda verilmiştir:

***Anas platyrhynchos* (Linnaeus 1758) Yeşilbaş Ördek**

Boy 50-60 cm kanat açıklığı 81-95 cm arasındadır. Erkek ve dişi farklı görünüme sahip olup üreme formu yoktur. Yaygın olan bir ördek türüdür. Doğal ortamlar dışında 29 yıl yaşadığı saptanmıştır. Genel olarak bütün sulak alanlarda yaşar. Yapay olarak oluşturulmuş küçük göletlerde de evcil olarak beslenmektedir. Çeşitli bitkiler, yosunlar ve hayvansal besinler ile beslenirler. Tüm Yurdumuzda üremektedir. Yerli ve yaz göçmenidir. Tüm Türkiye de bulunur. Bu tür Phaselis Antik kenti yakınlarında bulunan ve ilerideki çalışmalarda yeniden canlandırılması düşünülen Phaselis göletinde devamlı olarak görülebilir. Avrupa'nın tamamında Hazar Denizi'nin batısı ve Akdeniz sahil şeridinde yayılış gösterir. Bern sözleşmesine göre koruma altında olan bir türdür. Avlanılmasına belli dönemlerde izin verilir (Fig. 2).

Fig. 2. Antik kent içindeki Phaselis göletinde görülebilen yeşilbaş ördek

⁸ Kızıroğlu 2008.

⁹ Mullarney 1999; Bird Life International 2004a; Erdoğan *et al.* 2004; Düşen *et al.* 2005, IUCN 2006; Erdoğan *et al.* 2010; Anonim 2013a; IUCN 2013; IUCN 2015-4, IUCN 2017-2.

Tablo 1. Sahada bulunan kuş türlerin; Familya, Bilimsel isimleri, Türkçe isimleri, İngilizce isimleri ve ile Koruma durumları; Uluslararası Doğal Hayatı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği (IUCN Red List), Bern Sözleşmesi Koruma Statüleri, Türkiye kuşları kırmızı listesi (RDB), Bird in Europa (BİE doğal populasyonlarının belirlenerek koruma alanlarının belirlenmesi) ölçütleri, Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES), bölgedeki statüleri ve yaşam alanları aşağıda verilmiştir.

Familya	Latince Adı	Türkçe Adı	İngilizce Adı	Bern	Stat ü	RDB	BİE	IUCN Red list status	CITES	Yaşam Alanı
NON PASSERES										
PODICIPEDIDAE	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Küçük Batağan	Little Grebe	EkII	Y	A.3.1	V	LC	--	S
	<i>Podiceps cristatus</i>	Tepeli Batağan	Great Crested Grebe	EkIII	Y	A.5	V	LC	--	S
	<i>Podiceps nigricollis</i>	Karaboyun Batağan	Black-necked Grebe	EkII	KG	A.4	V	LC	--	S
PROCELLARIIDAE	<i>Puffinus yelkovan</i>	Yelkovan	Yelkouan Shearwater	EkII	Y	A.5	--	VU	--	S
PHALACROCORACIDAE	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Karabatak	Great Cormorant	EkIII	KG	A.3	V	LC	--	S
ARDEIDAE	<i>Botaurus stellaris</i>	Balaban	Eurasian Bittern	EkII	YG	A.3.1	III	LC	--	S
	<i>Ixobrychus minutus</i>	Cüce Balaban	Common Little Bittern	EkII	YG	A.2	III	LC	--	S
	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Gece Balıkçılı	Black-crowned Night-heron	EkII	YG	A.3.1	III	LC	--	S
	<i>Ardeola raloides</i>	Alaca Balıkçıl	Squacco Heron	EkII	YG	A.3	III	LC	--	S
	<i>Bubulcus ibis</i>	Öküz Balıkçıl	Cattle Egret	EkII	YG	A.2	V	LC	--	S
	<i>Egretta garzetta</i>	Küçük Akbalıkçıl	Little Egret	EkII	Y	A.3.1	V	LC	--	S
	<i>Ardea alba</i>	Büyük Akbalıkçıl	Great white Egret	EkII	YG	A.3	V	LC	--	S
	<i>Ardea cinerea</i>	Gri Balıkçıl	Grey Heron	EkIII	Y	A.3.1	V	LC	--	S
	<i>Ardea purpurea</i>	Erguvani Balıkçıl	Purple Heron	EkII	YG	A.2	III	LC	--	S
CICONIIDAE	<i>Ciconia ciconia</i>	Ak leylek	White Stork	EkII	YG	A.3.1	II	LC	--	S,T
THRESKIORNITHIDAE	<i>Plegadis falcinellus</i>	Çeltikçi	Glossy Ibis	EkII	TG	A.3.1	III	LC	--	S
	<i>Platalea leucorodia</i>	Kaşıkçı	Eurasian Spoonbil	EkII	TG	A.3	II	LC	--	S

Familiya	Latince Adı	Türkçe Adı	İngilizce Adı	Bern	Stat ü	RDB	BIE	IUCN Red list status	CITES	Yaşam Alanı
ANATIDAE	<i>Anas strepera</i>	Boz Ördek	Gadwall	EkIII	KG	A.4	III	LC	--	S
	<i>Anas crecca</i>	Çamurcun	Common Teal	EkIII	KG	A.5	V	LC	--	S
	<i>Anas querquedula</i>	Çıkırcın	Garganey	EkIII	KG	A.4	III	LC	--	S
	<i>Anas platyrhynchos</i>	Yeşilbaş Ördek	Mallard	EkIII	Y	A.5	IV	LC	--	S
ACCIPITRIDAE	<i>Pernis apivorus</i>	Arı Şahini	European Honey-buzzard	EkIII	YG	A.3	IV	LC	EkII	O,M,T
	<i>Circaetus gallicus</i>	Yılan Kartalı	Short-toed Snake-eagle	EkII	YG	A.4	III	LC	EkII	T,K,O
	<i>Clanga pomarina</i>	Küçük Orman Kartalı	Lesser Spotted Eagle	EkII	TG	A.3	II	LC	EkII	O,K
	<i>Aquila chrysaetos</i>	Kaya Kartalı	Golden Eagle	EkII	Y	A.1.2	III	LC	EkII	K
	<i>Milvus migrans</i>	Kara Çaylak	Black Kite	EkII	KG	A.3	III	LC	EkII	O,Ç,K
	<i>Circus aeruginosus</i>	Saz Delicesi	Western Marsh-harrier	EkII	Y	A.3	IV	LC	EkII	S
	<i>Circus cyaneus</i>	Gökçe Delice	Northern Harrier	EkII	KG	A.1.2	III	LC	EkII	M,S
	<i>Accipiter nisus</i>	Atmaca	Eurasian Sparrowhawk	EkII	Y	A.3	IV	LC	EkII	O
	<i>Buteo buteo</i>	Şahin	Common Buzzard	EkII	KG	A.3	IV	LC	EkII	O
	<i>Buteo rufinus</i>	Kızıl Şahin	Long-legged Buzzard	EkII	YG	A.3	II	LC	EkII	O
FALCONIDAE	<i>Falco tinnunculus</i>	Kerkenez	Common Kestel	EkII	Y	A.2	III	LC	EkII	M,T,O
	<i>Falco eleonora</i>	Ada Doğanı	Eleonora's Falcon	EkII	YG	A.1.2	II	LC	EkII	O,M,K
	<i>Falco subbuteo</i>	Delice Doğan	Eurasian Hobby	EkII	YG	A.3.1	IV	LC	EkII	O,M,K
	<i>Falco peregrinus</i>	Gökgöğün	Peregrine Falcon	EkII	YG	A.1.2	IV	LC	EkI	O,M,K
PHASIANIDAE	<i>Coturnix coturnix</i>	Bıldırcın	Common Quail	EkIII	YG	A.3	III	LC	--	M,T
	<i>Alectoris chukar</i>	Kıralı Keklik	Chukar	EkIII	Y	A.2	III	LC	--	M,K
RALLIDAE	<i>Rallus aquaticus</i>	Su Yelvesi	Western Water Rail	EkIII	TG	A.3	IV	LC	--	S
	<i>Porzana porzana</i>	Benekli su Yelvesi	Spotted Crane	EkII	TG	A.2	IV	LC	--	S
	<i>Zapornia parva</i>	Benekli Küçük su Yelvesi	Little Crane	EkII	TG	A.1.2	IV	LC	--	S

Familya	Latince Adı	Türkçe Adı	İngilizce Adı	Bern	Stat ü	RDB	BIE	IUCN Red list status	CITES	Yaşam Alanı
	<i>Zapornia pusilla</i>	Cüce su Yelvesi	Baillon's Crake	EkII	TG	A.1.2	III	LC	--	S
	<i>Crex crex</i>	Bıldırcın Kılavuzu	Corncrake	EkII	TG	A.1.2	I	LC	--	S
	<i>Gallinula chloropus</i>	Yeşilayak Sutavuğu	Common Moorhen	EkIII	Y	A.3.1	IV	LC	--	S
	<i>Fulica atra</i>	Sakar Meke	Coomon Coot	EkIII	Y	A.5	IV	LC	--	S
RECURVIROSTRIDAE	<i>Himantopus himantopus</i>	Uzunbacak	Black-winged Stilt	EkII	YG	A.3	IV	LC	--	S
	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Kılıçgaga	Pied Avocet	EkII	YG	A.4	IV	LC	--	S
BURHINIDAE	<i>Burhinus oedicephalus</i>	Kocagöz	Eurasian Thick-knee	EkII	YG	A.2	III	LC	--	S,M,T
CHARADRIIDAE	<i>Charadrius dubius</i>	Kolyeli Küçük Yağmur Kuşu	Little Ringed Plover	EkII	YG	A.3	IV	LC	--	S
	<i>Charadrius hiaticula</i>	Kolyeli Büyük Yağmur Kuşu	Common Ringed Plover	EkII	YG	B.3	IV	LC	--	S
	<i>Charadrius alexandrinus</i>	Kesik Kolyeli Yağmur Kuşu	Kentish Plover	EkII	YG	A.4	III	LC	--	S
	<i>Vanellus vanellus</i>	Kız Kuşu	Northern Lapwing	EkIII	TG	A.5	II	LC	--	S
SCOLOPACIDAE	<i>Calidris minuta</i>	Küçük Kumkuşu	Little Stint	EkII	KG	B.5	IV	LC	--	S
	<i>Calidris temminckii</i>	Sarıbacak Kumkuşu	Temminck's Stint	EkII	TG	B.3	IV	LC	--	S
	<i>Calidris ferruginea</i>	Kızılkumkuşu	Curlew Sandpiper	EkII	KG	B.4	--	NT	--	S
	<i>Calidris pugnax</i>	Döğüşkekuş	Ruff	EkIII	TG	B.4	II	LC	--	S
	<i>Gallinago gallinago</i>	Suçulluğu	Common Snipe	EkIII	KG	B.3.1	III	LC	--	S
	<i>Scolopax rusticola</i>	Çulluk	Eurasian Woodcock	EkIII	KG	B.3	III	LC	--	S
	<i>Limosa limosa</i>	Karakuyruk su çulluğu	Black-tailed Godwit	EkIII	KG	B.4	II	NT	--	S
	<i>Tringa totanus</i>	Kızılacak	Common Redshank	EkIII	YG	A.4	II	LC	--	S
	<i>Tringa glareola</i>	Orman Kızılbaçağı	Wood Sandpiper	EkII	TG	B.3	III	LC	--	O
	<i>Actitis hypoleucos</i>	Dere düdükçünü	Common Sandpiper	EkII	YG	A.3	III	LC	--	S,M
LARIDAE	<i>Larus melanocephalus</i>	Akdeniz Martısı	Mediterranean Gull	EkII	Y	A.3.1	IV	LC	--	S
	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	Cüce Martı	Little Gull	EkII	KG	B.3	III	LC	--	S

Familiya	Latince Adı	Türkçe Adı	İngilizce Adı	Bern	Stat ü	RDB	BIE	IUCN Red list status	CITES	Yaşam Alanı
	<i>Larus ridibundus</i>	Karabaş Martı	Black-headed Gull	EkII	Y	A.5	IV	LC	--	S
	<i>Larus michahellis</i>	Gümüşü Martı	Yellow-Legged Gull	EkIII	Y	A.4	II	LC	--	S
	<i>Sterna hirundo</i>	Sumru	Common Tern	EkII	TG	A.3	IV	LC	--	S
	<i>Chlidonias hybrida</i>	Akbıyık Deniz Kırlangıcı	Whiskered Tern	EkII	Y	A.3	III	LC	--	S
	<i>Chlidonias leucopterus</i>	Akkanatlı Sumru	White-winged Tern	EkII	Y	A.4	IV	LC	--	S
COLUMBIDAE	<i>Columba livia</i>	Kaya Güvercini	Rock Dove	EkIII	Y	A.5	IV	LC	--	K,O
	<i>Columba palumbus</i>	Tahtalı	Common Wood-pigeon	EkIII	Y	A.4	IV	LC	--	O
	<i>Streptopelia decaocto</i>	Kumru	Eurasian Collared-dove	EkIII	Y	A.5	IV	LC	--	O,T
	<i>Streptopelia turtur</i>	Üveyik	European Turtle-dove	EkIII	YG	A.3.1	III	VU	--	O
	<i>Spilopelia senegalensis</i>	Küçük Kumru	Laughing Dove	EkIII	Y	A.4	IV	LC	--	Y
CUCULIDAE	<i>Cuculus canorus</i>	Gugukkuşu	Common Cuckoo	EkIII	YG	A.2	IV	LC	--	O
TYTONİDAE	<i>Tyto alba</i>	Peçeli Baykuş	Common Barn-owl	EkII	Y	A.1.2	III	LC	EkII	O
STRIGIDAE	<i>Athene noctua</i>	Kukumav	Little owl	EkII	Y	A.2	III	LC	EkII	O,Y
	<i>Otus scops</i>	Ishak kuşu	Eurasian Scops-owl	EkII	YG	A.2	II	LC	EkII	O,Y
	<i>Bubo bubo</i>	Puhu kuşu	Eurasian Eagle-owl	EkII	Y	A.1.2	III	LC	EkII	O,Y
	<i>Strix aluco</i>	Alaca Baykuş	Tawny Owl	EkII	Y	A.2	IV	LC	EkII	O,T
	<i>Asio otus</i>	Kulaklı Orman Baykuşu	Northern Long-eared Owl	EkII	Y	A.2	IV	LC	EkII	O,T
CAPRIMULGIDAE	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Çobanaldatan	Eurasian Nightjar	EkII	YG	A.1.2	II	LC	--	O,M,T
APODIDAE	<i>Apus apus</i>	Kara Sağan	Common Swift	EkIII	YG	A.3.1	IV	LC	--	U,Y
	<i>Tachymarptis melba</i>	Ak karınlı Sağan	Alpine Swift	EkII	YG	A.3.1	IV	LC	--	U,Y
ALCEDINIDAE	<i>Alcedo atthis</i>	Yalı Çapkınlı	Common Kingfisher	EkII	Y	A.2	III	LC	--	S
MEROPIDAE	<i>Merops apiaster</i>	Arıkuşu	European Bee-eater	EkII	TG	A.3.1	III	LC	--	M,T,U
CORACIIDAE	<i>Coracias garrulus</i>	Gökkuzgun	European Roller	EkII	YG	A.2	II	LC	--	O,T,M

Familiya	Latince Adı	Türkçe Adı	İngilizce Adı	Bern	Stat ü	RDB	BIE	IUCN Red list status	CITES	Yaşam Alanı
UPUPIDAE	<i>Upupa epops</i>	Çavuşkuşu	Common Hoopoe	EkII	YG	A.2	III	LC	--	T,M
PICIDAE	<i>Jynx torquilla</i>	Boyunçeviren	Eurasian Wryneck	EkII	YG	A.1.2	III	LC	--	O,M
	<i>Dendrocopos syriacus</i>	Alaca Ağaçkakan	Syrian Woodpecker	EkII	Y	A.2	IV	LC	--	O,T,Y
	<i>Leiopicus medius</i>	Albaş Ağaçkakan	Middle Spotted Woodpecker	EkII	Y	A.1.2	IV	LC	--	O,T
	<i>Dryobates minor</i>	Küçük Ağaçkakan	Lesser Spotted Woodpecker	EkII	Y	A.1.2	IV	LC	--	O,T
PASSERES										
ALAUDIDAE	<i>Melanocorypha calandra</i>	Boğmaklı Tarla Kuşu	Calandra Lark	EkII	YG	A.5	III	LC	--	MK
	<i>Calandrella brachydactyla</i>	Bozkır Toygarı	Greater Short-toed Lark	EkII	YG	A.3	III	LC	--	T
	<i>Galerida cristata</i>	Tepeli Toygar	Crested Lark	EkIII	Y	A.3	III	LC	--	M ,T
	<i>Lullula arborea</i>	Orman Toygarı	Wood Lark	EkIII	Y	A.3	II	LC	--	O,M
	<i>Alauda arvensis</i>	Tarla Kuşu	Eurasian Skylark	EkIII	YG	A.4	III	LC	--	OM
	<i>Eremophila alpestris</i>	Kulaklı Tarla Kuşu	Horned Lark	EkII	Y	A.3.1	IV	LC	--	K
HIRUNDINIDAE	<i>Riparia riparia</i>	Kum Kırlangıcı	Collared Sand Martin	EkII	YG	A.5	III	LC	--	S,T,U
	<i>Ptyonoprogne(Hirundo)rupestris</i>	Kaya kırlangıcı	Eurasian Crag-martin	EkII	YG	A.5	IV	LC	--	K
	<i>Hirundo rustica</i>	Kır Kırlangıcı	Barn Swallow	EkII	YG	A.5	III	LC	--	Y,M,T
	<i>Cecropis daurica</i>	Kızıl Sırtlı Kırlangıç	Red-rumped Swallow	EkII	YG	A.3	IV	LC	--	K,T,M
	<i>Delichon urbicum</i>	Ev Kırlangıcı	Northern House-martin	EkII	YG	A.3	III	LC	--	Y
MOTACILLIDAE	<i>Anthus trivialis</i>	Ağaç İncirkuşu	Tree Pipit	EkII	TG	A.3	IV	LC	--	O,M
	<i>Anthus pratensis</i>	Çayır İncirkuşu	Meadow Pipit	EkII	TG	A.3	IV	NT	--	M
	<i>Anthus cervinus</i>	Algerdan İncirkuşu	Red-throated Pipit	EkII	TG	A.2	IV	LC	--	M,T
	<i>Anthus spinoletta</i>	Dağ İncirkuşu	Water Pipit	EkII	TG	A.3	IV	LC	--	O,K
	<i>Motacilla flava</i>	Sarıkuyruksallayan	Yellow Wagtail	EkII	YG	A.3.1	IV	LC	--	T,M
	<i>Motacilla cinerea</i>	Dağ Kuyrukkakanı	Grey Wagtail	EkII	Y	A.2	IV	LC	--	K,O,M

Familiya	Latince Adı	Türkçe Adı	İngilizce Adı	Bern	Stat ü	RDB	BIE	IUCN Red list status	CITES	Yaşam Alanı
	<i>Motacilla alba</i>	Akkuyruksallayan	White Wagtail	EkII	Y	A.3.1	IV	LC	--	T,M
PYCNONOTIDAE	<i>Pycnonotus xanthopygos</i>	Arap Bülbülü	White-spectacled Bulbul	EkII	Y	A.2	IV	LC	--	O,T
CINCLIDAE	<i>Cinclus cinclus</i>	Derekuşu	White-throated Dipper	EkII	Y	A.1.2	IV	LC	--	S
TROGLODYTIDAE	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Çitkuşu	Winter Wren	EkII	Y	A.1.2	IV	LC	--	M,T
PRUNELLIDAE	<i>Prunella modularis</i>	Çit Serçesi	Hedge Accentor	EkII	KG	A.1.2	IV	LC	--	K,O
MUSCICAPIDAE	<i>Erithacus rubecula</i>	Kızılgerdan	European Robin	EkII	KG	A.3	IV	LC	--	M,O,T,Y
	<i>Cercotrichas galactotes</i>	Kızıl Çalıbülbülü	Rufous-tailed Scrub-robin	EkII	YG	A.3	III	LC	--	M,O,T
	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Bülbül	Common Nightingale	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	M,O
	<i>Luscinia luscinia</i>	Alacagöğüs Bülbül	Thrush Nightingale	EkII	TG	A.2	IV	LC	--	M,O
	<i>Cyanecula svecica</i>	Buğdaycıl	Bluethroat	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	M,K,O
	<i>Irania gutturalis</i>	Taş Bülbülü	White-throated Robin	EkII	Y	A.1.2	IV	LC	--	M,K
	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kara Kızılkuyruk	Black Redstart	EkII	KG	A.2	IV	LC	--	M,O,Y
	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Kızılkuyruk	Common Redstart	EkII	YG	A.3	II	LC	--	M,O,Y
	<i>Saxicola rubetra</i>	Çayır Taşkuşu	Whinchat	EkII	YG	A.3	IV	LC	--	M,O,T,Y
	<i>Saxicola torquatus</i>	Taşkuşu	Common Stonechat	EkII	KG	A.3	IV	LC	--	K,M,T
	<i>Oenanthe isabellina</i>	Toprak Renkli Kuyrukkakan	Isabelline Wheatear	EkII	YG	A.3	IV	LC	--	K,T
	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Kuyrukkakan	Northern Wheatear	EkII	YG	A.3	III	LC	--	K,O
	<i>Oenanthe finschii</i>	Kaya Kuyrukkakanı	Finsch's Wheatear	EkII	YG	A.1.2	IV	LC	--	K
	<i>Oenanthe hispanica</i>	Karakulaklı Kuyrukkakan	Black-eared Wheatear	EkII	YG	A.2	II	LC	--	Y,T,M,O
	<i>Oenanthe pleschanka</i>	Alaca Kuyrukkakan	Pied Wheatear	EkII	TG	A.1.2	IV	LC	--	K
	<i>Monticola saxatilis</i>	Kaya Ardıcı	Rufous-tailed Rock-thrush	EkII	YG	A.1.2	III	LC	--	K
	<i>Monticola solitarius</i>	Mavi Kaya Ardıcı	Blue Rock-thrush	EkII	Y	A.1.2	III	LC	--	K
	<i>Muscicapa striata</i>	Gri sinekkapan	Spotted Flycatcher	EkII	YG	A.3	III	LC	--	O,M

Familya	Latince Adı	Türkçe Adı	İngilizce Adı	Bern	Stat ü	RDB	BIE	IUCN Red list status	CITES	Yaşam Alanı
	<i>Ficedula albicollis</i>	Halkalı Sinekkapan	Collared Flycatcher	EkII	TG	A.2	IV	LC	--	O,M
	<i>Ficedula semitorquata</i>	Yarımband Sinekkapan	Semi-collared Flycatcher	EkII	TG	A.3	II	LC	--	M,O
TURDIDAE	<i>Turdus merula</i>	Karatavuk	Eurasian Blackbird	EkIII	Y	A.3	IV	LC	--	Y,O,M
	<i>Turdus iliacus</i>	Kızıl Ardiç	Redwing	EkIII	KG	B.2	IV	NT	--	O,M
	<i>Turdus philomelos</i>	Öterardiç	Song Thrush	EkIII	KG	A.2	IV	LC	--	O
	<i>Turdus viscivorus</i>	Ökseotu Ardıcı	Mistle Thrush	EkIII	KG	A.2	IV	LC	--	O,K
SCOTOCERCIDAE	<i>Cettia cetti</i>	Kamış Bülbülü	Cetti's Warbler	EkII	Y	A.2	IV	LC	--	S,M
LOCUSTELLIDAE	<i>Locustella luscinioides</i>	Bataklık Kamışçını	Savi's Warbler	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	S,M
ACROCEPHALIDAE	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	Bıyıklı Kamışçın	Moustached Warbler	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	S
	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Kindıra Kamışçını	Sedge Warbler	EkII	TG	A.2	IV	LC	--	S
	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Saz Bülbülü	Common Reed-warbler	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	S
	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Büyük Kamışçın	Great Reed-warbler	EkII	YG	A.3	IV	LC	--	S
	<i>Iduna pallida</i>	Gri Mukalit	Eastern Olivaceous Warbler	EkII	YG	A.3	III	LC	--	M,O
	<i>Hippolais olivetorum</i>	Zeytin Mukalidi	Olive-tree Warbler	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	M,O
SYLVIDAE	<i>Sylvia cantillans</i>	Aksakal Ötleğen	Subalpine Warbler	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	M,O
	<i>Sylvia melanocephala</i>	Karabaş Küçük ötleğen	Sardinian Warbler	EkII	Y	A.3	IV	LC	--	M,Y
	<i>Sylvia nisoria</i>	Çizgili Ötleğen	Barred Warbler	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	M,O
	<i>Sylvia rueppelli</i>	Aksakal Ötleğen	Rueppell's Warbler	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	M,O
	<i>Sylvia curruca</i>	Akgerdan Ötleğen	Lesser Whitethroat	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	M,Y
	<i>Sylvia borin</i>	Boz Ötleğen	Garden Warbler	EkII	TG	B.3	IV	LC	--	O,M
	<i>Sylvia communis</i>	Akgerdanlı Ötleğen	Common Whitethroat	EkII	YG	A.3	IV	LC	--	O,M
	<i>Sylvia atricapilla</i>	Karabaş Ötleğen	Blackcap	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	M,Y,O
CISTICOLIDAE	<i>Prinia gracilis</i>	Çizgili Ötleğen	Graceful Prinia	EkIII	Y	A.3	III	LC	--	T,M

Familiya	Latince Adı	Türkçe Adı	İngilizce Adı	Bern	Stat ü	RDB	BIE	IUCN Red list status	CITES	Yaşam Alanı
PHYLLOSCOPIDAE	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Orman Söğüt Bülbülü	Wood Warbler	EKII	TG	A.2	II	LC	--	O
	<i>Phylloscopus collybita</i>	Çıvgın	Common Chiffchaff	EKII	Y	A.3.1	IV	LC	--	O,M,Y
	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Söğüt Bülbülü	Willow Warbler	EKII	TG	A.3.1	IV	LC	--	O
REGULIIDAE	<i>Regulus regulus</i>	Altıntavukçuk	Goldcrest	EkII	Y	A.1.2	IV	LC	--	O,M
AEGITHALIDAE	<i>Aegithalos caudatus</i>	Uzunkuyruk Baştankara	Long-tailed Tit	EkIII	Y	A.2	IV	LC	--	O
PARIDAE	<i>Poecile lugubris</i>	Akyanak Baştankara	Sombre Tit	EkII	Y	A.2	IV	LC	--	O
	<i>Periparus ater</i>	Çam Baştankarası	Coal Tit	EkII	Y	A.3	IV	LC	--	O
	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Mavi Baştankara	Eurasian Blue Tit	EkII	Y	A.2	IV	LC	--	O
	<i>Parus major</i>	Büyük Baştankara	Great Tit	EkII	Y	A.3.1	IV	LC	--	O,Y
SITTIDAE	<i>Sitta krueperi</i>	Anadolu Sivacısı	Krueper's Nuthatch	EkII	Y	A.2	II	LC	--	O
	<i>Sitta neumayer</i>	Kaya Sivacısı	Western Rock-nuthatch	EkII	Y	A.2	IV	LC	--	K
	<i>Sitta europaea</i>	Sivacı	Eurasian Nuthatch	EkII	Y	A.3	IV	LC		O
CERTHIIDAE	<i>Certhia brachydactyla</i>	Bahçe Tırmaşığı	Short-toed Treecreeper	EkII	Y	A.1.2	IV	LC	--	O
	<i>Certhia familiaris</i>	Ağaç Tırmaşığı	Eurasian Treecreeper	EkII	Y	A.1.2	IV	LC	--	O
ORIOIIDAE	<i>Oriolus oriolus</i>	Sarıasma	Eurasian Golden Oriole	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	O,Y
LANIIDAE	<i>Lanius collurio</i>	Kızılısırtlı Örümcekkuşu	Red-backed Shrike	EkII	YG	A.3	III	LC	--	O,M,T,Y
	<i>Lanius senator</i>	Kızılbaşlı Örümcekkuşu	Woodchat Shrike	EkII	YG	A.2	II	LC	--	O,M,T
	<i>Lanius minor</i>	Klara Alın Örümcekkuşu	Lesser Grey Shrike	EkII	YG	A.3	II	LC	--	T,M,O
	<i>Lanius nubicus</i>	Maskeli Örümcekkuşu	Masked Shrike	EkII	YG	A.2	II	LC	--	O,M
CORVIDAE	<i>Garrulus glandarius</i>	Alakarga	Eurasian Jay	EkIII	Y	A.3.1	IV	LC	--	O
	<i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>	Sarıgaga Dağ Kargası	Red-billed Chough	EkII	Y	A.3	III	LC	--	K,O
	<i>Pyrrhocorax graculus</i>	Kızılgağ Dağ Kargası	Yellow-billed Chough	EkII	Y	A.3	IV	LC	--	K,O
	<i>Corvus corone</i>	Leş Kargası	Carrion Crow	EkIII	Y	A.5	IV	LC	--	Y,T,O

Familiya	Latince Adı	Türkçe Adı	İngilizce Adı	Bern	Stat ü	RDB	BIE	IUCN Red list status	CITES	Yaşam Alanı
	<i>Corvus corax</i>	Kuzgun	Common Raven	EkIII	Y	A.5	IV	LC	--	K
STURNIDAE	<i>Sturnus vulgaris</i>	Siğircık	Common Starling	EkII	KG	A.5	III	LC	--	Y,T,M
PASSERIDAE	<i>Passer domesticus</i>	Ev Serçesi	House Sparrow	EkIII	Y	A.5	III	LC	--	Y,M,T,S
	<i>Passer hispaniolensis</i>	Bataklık Serçesi	Spanish Sparrow	EkIII	YG	A.3	IV	LC	--	S
	<i>Petronia petronia</i>	Kayalık Şerçesi	Rock Sparrow	EkII	KG	A.3	IV	LC	--	K,O
	<i>Montifringilla nivalis</i>	Kar İspinozu	White-winged Snowfinch	EkII	KG	A.2	IV	LC	--	K
FRINGILLIDAE	<i>Fringilla coelebs</i>	İspinoz	Eurasian Chaffinch	EkIII	Y	A.4	IV	LC	--	O,Y,M,T
	<i>Fringilla montifringilla</i>	Dağ İspinozu	Brambling	EkIII	KG	A.4	IV	LC	--	O,K,T
	<i>Serinus pusillus</i>	Kızılalın İskete	Fire-fronted Serin	EkII	Y	A.3	IV	LC	--	K,O
	<i>Serinus serinus</i>	Kanarya	European Serin	EkII	KG	A.3	IV	LC	--	O,Y,M,T
	<i>Spinus spinus</i>	Karabaş İskete	Eurasian Siskin	EkII	KG	A.3	IV	LC	--	K,M
	<i>Carduelis chloris</i>	Florya	European Greenfinch	EkII	Y	A.3	IV	LC	--	O,M,Y,T
	<i>Carduelis carduelis</i>	Saka	European Goldfinch	EkII	Y	A.3.1	IV	LC	--	O,M,Y,T
	<i>Carduelis cannabina</i>	Ketenkuşu	Eurasian Linnet	EkIII	Y	A.3	II	LC	--	M,K,T
	<i>Rhodopechys sanguineus</i>	Alamecek	Eurasian Crimson-winged Finch	EkIII	KG	A.3	IV	LC	--	K
	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Kocabaş	Hawfinch	EkII	KG	A.3	IV	LC	--	O,M
EMBERIZIDAE	<i>Emberiza hortulana</i>	Kirazkuşu	Ortolan Bunting	EkIII	YG	A.3	II	LC	--	K
	<i>Emberiza caesia</i>	Kızıl Kirazkuşu	Cretzschmar's Bunting	EkII	YG	A.2	IV	LC	--	K,O,M
	<i>Emberiza cia</i>	Kaya Kirazkuşu	Rock Bunting	EkII	KG	A.2	III	LC	--	K
	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Bataklık Kirazkuşu	Reed Bunting	EkII	KG	A.3	IV	LC	--	S
	<i>Emberiza melanocephala</i>	Karabaş Kirazkuşu	Black-headed Bunting	EkII	YG	A.4	IV	LC	--	M,T
	<i>Miliaria calandra</i>	Tarla Kirazkuşu	Corn Bunting	EkIII	Y	A.4	IV	LC	--	M,T

- **Tür adı:** Tür isimleri Latince, kuşların evrimsel skaladaki sırasına göre, ilkelden gelişmişe gidecek şekilde yazılmıştır.

Tabloda Kullanılan Kısaltmaların Açıklaması ve Değerlendirme

Yaşam alanları

S= Sulak, bataklık, kamışlık akarsu ve deniz kenarları.

O= Orman ve ağaçlık alanlar.

K= Kayalık taşlık ve step alanlar.

M= Makilik, çalılık ve çayırılık alanlar.

Y= Yerleşim yerleri

T= Tarım alanları

U= Uçarken

Statüleri

Y= Yerli: Tüm yıl Türkiye’de yaşayan ve üreyen türler. Bunlardan 69 tür yerli.

YG= Yaz Göçmeni: İlkbahar ve yaz aylarında Türkiye’ye gelerek üreyen türler. 73 tür yazın gelen türler.

KG= Kış Göçmeni: Kışın (Eylül-Mart) ayları arasında Türkiye’ye ve çalışma sahasına gelen türler. 31 tür kışın gelir.

TG= Transit Göçer: Türkiye’yi ilkbahar ve Sonbahar aylarında kısa bir süre ülkemizi kullanarak geçen türler. 26 tür beslenmek için ülkemizi kullanırlar.

***Erithacus rubecula* (Linnaeus, 1758) Kızıl gerdan**

Boy 12,5-14 cm kadardır. Erkek ve dişi aynı görünüşte olup üreme formu yoktur. Ormanlarda, parklarda, bahçelerde, çalılıklarda ve yerleşim alanlarında bulunurlar. Serin iklimlerde yaşarlar. Alanda hemen her yerde görülebilir. Ülkemizin İç Anadolu ve Doğu Anadolu’nun bazı kısımları hariç tamamında görülürler. Ülkemiz dışında Avrupa, İskandinav ülkeleri, Rusya’nın batısı, Kafkaslar, İran, Irak, Suriye, İsrail ve Kuzey Afrika ülkelerinde yayılış gösterirler. Bern sözleşmesine göre koruma altında olan bir türdür. Avlanması yıl boyunca yasaktır (Fig. 3).

Fig. 3. Alanda hemen her yerde, çalılık ve ağaçlık alanlarda görülebilen kızıl gerdan

***Turdus merula* (Linnaeus, 1758) Kara tavuk**

Boy 23-29 cm arasındadır. Erkek ve dişi farklı görünüştedir. Üreme formu yoktur. Erkekleri özellikle üreme döneminde bazı kuşların ses taklitlerini yapabilirler. Ormanlık alanlarda, parklarda, bahçelerde, ağaçlıklı ve çalılıklı alanlarda yaşarlar. Böceklerle, solucanlarla, gasropodlarla ve meyvelerle beslenirler. Beslenmelerini genellikle sabahın erken saatlerinde yaparlar. Yurdu muzun tamamında kuluçkaya yatarlar. Yerli bir türdür. Bazı bölgeler için yaz göçmenidir. Yurdu muzun tamamında görülür. Türkiye dışında bütün Avrupa’da Kuzey Afrika’da, Suriye, Irak ve hazar Deniz’inin çevresinde yayılış gösterir. Bern sözleşmesine göre koruma altında olan bir türdür (Fig. 4).

Fig. 4. Alanda çalılık, ve ormanlıklarda görülen Karatavuk (dişi birey), yuva için materyal taşıırken

***Acrocephalus arundinaceus* (Linnaeus, 1758) Büyük kamışçın**

Boy 16-20 cm arasındadır. Kamışçınların en büyüğüdür. Erkek ve dişi aynı görünüşte olup üreme formu yoktur. Gagası ince uzun üstü koyu altı açık renklidir. Gaganın dip kısmından başlayıp gözün üstünden uzanan beyaz bir çizgi vardır. Karın kısmı kahverengimsi beyaz yan taraflar sarımsıdır. Baş üstü, kanat ve kuyruk üstü kahverengi, sırt ve kuyruk sokumu grimsi kahverengidir. Genellikle göller, bataklıklar ve sulak alanlardaki kamışlık ve sazlık alanlarda yaşarlar. Sazlık ve kamışların arasındaki böcekler ve larvalarıyla beslenirler. Akdeniz bölgesi, Ege, Karadeniz, Marmara

ve İç Anadolu Bölgesinde kuluçkaya yatarlar. Bölgemiz için yaz göçmenidir. Bütün Türkiye’de görülür. Türkiye dışında bütün Avrupa’da, Güney Afrika’da yayılış gösterir. Bern sözleşmesine göre kesin koruma altında olan bir türdür. Avlanması yıl boyunca yasaktır (Fig. 5).

Tartışma ve Sonuç

Bey Dağları (Olympos) Sahil Milliparkı ve Phaselis antik kenti coğrafik özelliği bakımında önem arz etmektedir. Deniz seviyesinden birden 2000 metreyi bulan dağlık ve sık ormanlık alanlardan dolayı zengin bir ekolojik yapıya sahiptir. Yaklaşık 1200 metreye kadar sık kızılçam ormanı ve devamında 2000 metreye kadar sedir ve ardıc ağaçlarının bulunmasından dolayı zengin bir kuş habitatını barındırmaktadır. Beydağlarının dik ve sarp yamaçlarından ormanlık ve açıklık alanlarına kadar; geniş ve sık örtülü öbeklerinden, ormanaltı zonuna kadar ekolojik bir bütünlük arz etmektedir.

Bey Dağları (Olympos) Sahil Milliparkı coğrafik olarak dağlık ve ormanlık bir arazi yapısına sahip olması nedeniyle zengin bir tür çeşitliliğine sahiptir. Bu alanda yaşayan kuşlar bu dik yamaçları ve sık vegetasyonları barınma, sığınma, saklanma ve beslenme için ideal bir ortam olarak kullanmaktadırlar.

Yaz aylarında havanın sıcak olması nedeniyle orman yangınlarının sıkça yaşanması ve turizm bölgesi olduğu için sahil bandında yapılaşmanın yoğun olmasından dolayı ormanlık alanlar tahrip edilmekte olup, önlemler alınmazsa sadece *ornitofauna* değil memeli ve *herpetofauna* ve bitki türleride tehlike altına girecektir. Sahilden başlayan kızılçam ormanları, tarım alanları ve daha yükseklerle çıktıkça değişen iklim ve bitki örtüsü sayesinde birçok ekolojik ihtiyaca cevap vermektedir. Saha mevcut habitat özellikleri, denizle karanın iç içe olduğu topografyası, kısmen sakın ortamı nedeniyle nispeten dar bir alanda çok sayıda türe ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye’de yaşayan 502 kuş türü 199’ bölgede yayılış göstermektedir¹⁰. Bölgede yayılış gösteren 24 tür Türkiye Kuşları Kırmızı Listesi’nde (RDB) A.1.2 Kriterinde olup, bu kriterde olan türlerin nüfusları Türkiye genelinde ciddi azalmalar göstermektedir. Bu türlerden *Gökdoğan* (*Circus cyaneus*), Ada doğanı (*Falco eleonora*), *Tyto alba* (Peçeli Baykuş), *Bubo bubo* (Puhu kuşu), Çobanaldatan (*Caprimulgus europaeus*), Albaş Ağaçkakan (*Leiopicus medius*), Küçük Ağaçkakan (*Dryobates minor*) vb. gibi türlerin sayılarının azalması ormanlık alanlardaki azalmaya paralel olması ve bu türlerin bu tip alanlara ihtiyaç duyması gibi nedenlerden dolayı ön plana çıkmaktadır. Bu alanda son yıllarda yaşanan orman yangınları bu türlerin geleceğini tehdit etmektedir. Bu bakımdan sahadaki mevcut habitat ve biyotopların korunması ve geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu alanların tahrip edilmesi, yaz aylarında sık rastlanılan orman yangınları ve çevrenin kirletilmesi nedeniyle biyolojik zenginliklerimiz zamanla yok olmaktadır. Bu da daha büyük tahribatlara yol açacaktır. Bölgenin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için bu alanlarda yaşayan insanların bilgilendirilmesi gerekmektedir. Zamanımızda az sayıda gördüğümüz ve görmeyi beklediğimiz türlerin (özellikle av hayvanlarının), bölgeye turizm gelmeden önce daha çok görüldüğü, çevre halkıyla yaptığımız görüşmelerle tespit edilmiştir.

Fig. 5. Alandaki göletlerde ve sulak alanların kıyısındaki sazlıklarda görülebilen büyük kamışçın

¹⁰ Kızıroğlu 2009.

Bu da gösteriyorki olumsuzluklar devam ettiği sürece nesli tehlike altında olan türlerin yoğunluğu gittikçe azalacaktır. Bunun en iyi örneğini Phaselis göleti oluşturmaktadır. Phaselis Antik Kentinde de Territoryumu içinde kuşlar olduğu kadar, tüm diğer fauna (Amfibi ve sürüngenler) elemanları için de büyük önem taşıyan Phaselis Göleti yer almaktadır (Fig. 6). Mevcut haliyle denizle ve başka tatlı su kaynaklarıyla bağlantısı kesilmiş olduğundan karasallaşmaya yüz tutmuş gölet, bu haliyle bile su kuşları ve bazı amfibiler için barınma, sığınma korunma ve beslenme ortamı oluşturmaktadır. Özellikle ıslah çalışmaları yapılarak yeniden eski canlılığı ve limnetik özelliklerine yakın bir hale getirilebilirse hali hazırda var olan kuşlar için daha zengin ve temiz bir habitat sağlanmış olacaktır.

Fig. 6. Phaselis Göleti'nin konumunu gösteren uydu görüntüsü

BİBLİYOGRAFYA

- Anonim 2013 Anonim, *TRAKUŞ (Türkiye'nin Anonim Kuşları)*. Kaynak: www.trakus.org
- Baran – Yılmaz 1984 İ. Baran – İ. Yılmaz, *Ornitoloji Dersleri*. İzmir 1984.
- BirdLife International 2015 BirdLife International, *European Red List of Birds*. Luxembourg 2015.
- Demirsoy 1999 A. Demirsoy, "Genel ve Türkiye Zoocoğrafyası ve Hayvan Coğrafyası. Ankara 1999.
- Düşen *et al.* 2005 O. Düşen, M. R. Tunç, A. Aslan – H. B. Sert, "IX.I. Flora ve Fauna". Eds. N. Çevik, B. Varkıvanç – E. Akyürek, *Beydağları Yüzey Araştırmaları IX*. Antalya (2005) 131-147.
- Erdoğan – Tunç 1998 A. Erdoğan – M. R. Tunç, "Manavgat Irmağı ve Karpuz Çayı Çevresinin Kuş Türleri Üzerine Araştırmalar". XIV. *Ulusal Biyoloji Kongresi 7-10 Eylül 1998*, Samsun. Cilt 3 (1998) 169-180.
- Erdoğan *et al.* 2002 A. Erdoğan, H. Sert – M. R. Tunç, "Finike ve Çevresinin Kuş Faunası". *Tabiat ve İnsan* 36/1 (2002) 30-40.
- Erdoğan *et al.* 2002 A. Erdoğan, M. Öz, H. Sert – M. R. Tunç, "Antalya Yamansaz Gölü ve Yakın Çevresinin Avifaunası ve Herpetofaunası". *Ekoloji Çevre Dergisi* 10/43 (2002) 33-39.
- Erdoğan *et al.* 2002 A. Erdoğan, A. Aslan, H. Sert, T. Albayrak – M. R. Tunç, *Boğazkent Kocagöl ve Çevresi Kuş Envanteri Hazırlama Projesi*. Boğazkent Belediyesi Sonuç Raporu (2002) 251.
- Erdoğan *et al.* 2003 A. Erdoğan, H. Sert, R. Vohwinkel, W. Prunte, T. Albayrak, A. Aslan – M. R. Tunç, "Manavgat/Titreyengöl Kuş Halkalama Çalışmaları". *Tabiat ve İnsan* 37/1 (2003) 19-25.
- Erdoğan *et al.* 2004 A. Erdoğan, M. Öz, M. R. Tunç, T. Albayrak, A. Aslan – H. Sert, *Demre (Kale) "Noel Baba Kuş Cenneti" Kuşları*. Antalya 2004.
- Erdoğan *et al.* 2008 A. Erdoğan, M. Öz, M. R. Tunç, H. Sert – M. Yavuz, *Arkeolojisi, Tarihi, Doğası ve Tarımıyla Kumluca Rhodiapolis*. Antalya 2008.
- Erdoğan *et al.* 2010 A. Erdoğan, M. R. Tunç, T. Albayrak – H. Karaardıç, "Kuşlar". Ed. H. Uğurluay, *Türkiye'nin Doğa Rehberi*. İstanbul (2010) 618-758.
- Erdoğan *et al.* 2010 A. Erdoğan, M. Öz, M. Yavuz, M. R. Tunç – H. Karaardıç, *Arkeolojisinden Doğasına Myra/Demre ve Çevresi*. Antalya 2010.
- Heath *et al.* 2000 M. F. Heath – M. I. Evans, *Important Bird Areas in Europe: Priority Sites for Conservation*. 2 vols. Cambridge, UK 2000.
- Heinzel *et al.* 1996 H. Heinzel, R. Fitter – J. Parslow, *Pareys Vogelbuch. Alle Vogel Europas, Nordafrikas und mittleren Ostens*. Hamburg und Berlin 1996.
- Heinzel *et al.* 2001 H. Heinzel, R. Fitter – J. Parslow, *Türkiye ve Avrupa'nın Kuşları*. Trans.: K. A. Boyla. Anonymus 2001.
- IUCN 2017-2 The IUCN *Red List of Threatened Species* Source: www.iucnredlist.org 2017-2 ISSN 2307-8235.
- Jonsson 1992 L. Jonsson, *Birds of Europe, with North Africa and the Middle East*. Belgium 1992.
- Karaardıç *et al.* 2006 H. Karaardıç, A. Erdoğan, R. Vohwinkel – W. Prunte, "The Relationship between Biometry and Migration Time among Nine Species of Warblers in Southern Turkey". *Journal of Ornithology* 147/5 (2006) 191.
- Karaardıç *et al.* 2007 H. Karaardıç, A. Erdoğan, R. Vohwinkel, W. Prunte – L. Özkan Karaardıç, *New Records for West Turkey from Titreyengöl/Manavgat (Turkey) Ringing Study. 2nd International Eurasian Ornithology Congress*. 26-29 October 2007. Antalya (2007) 76.
- Karaardıç *et al.* 2016 H. Karaardıç, F. Köse – A. E. Tuna, "Gizli Cennet-Adrasan Kuşları". *Tabiat ve İnsan* 196 (2016) 25-35.

- Kirwan *et al.* 1998 G. M. Kirwan, R. P. Martins, G. Eken – P. Davidson, “A Checklist of the Birds of Turkey”. *Sandgrouse Suppl.* 1/1 (1998) 32.
- Kızıroğlu 1987 İ. Kızıroğlu, *The Birds of Turkey (Species List in Red Data Book)*. Ankara 1987.
- Kızıroğlu 1989 İ. Kızıroğlu, *Türkiye Kuşları*. Ankara 1989.
- Kızıroğlu 2008. İ. Kızıroğlu, *Türkiye Kuşları Kırmızı Listesi*. Ankara 2008.
- Kızıroğlu 2009 İ. Kızıroğlu, *Türkiye Kuşları Cep Kitabı*. Ankara 2009.
- Kızıroğlu *et al.* 1992 İ. Kızıroğlu, L. Turan – A. Erdoğan, “Sultansazlığı’nın Eko-Ornitolojisi ve Son Durumu”. *H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi* 7 (1992) 217-227.
- Martins 1989 R. P. Martins, “Turkey Bird Report 1982-6”. *Sandgrouse* 11 (1989) 1-41.
- Mullarney 1999 K. Mullarney, L. Svensson, D. Zetterström – P. J. Grand, *Collins Bird Guide*. London 1999.
- Roselaar 1995 C. S. Roselaar, *Songbirds of Turkey. An Atlas of Biodiversity of Turkish Passerine Birds*. Haarlem 1995.
- Sert – Erdoğan 2004 H. Sert – A. Erdoğan, “The Avifauna Research Of Termessos National Park (Antalya-Turkey)”. *Turkish Journal of Zoology* 28 (2004) 135-143.
- Svensson *et al.* 2010 L. Svensson, D. Zetterström – K. Mullarney, *Birds of Europe: (Second Edition)*. Princeton 2010.
- Turan *et al.* 1998 L. Turan – A. Erdoğan, “Avifauna Research of Antalya/Kurşunlu Redpine Natural Forest”. *Ornithologischer Anzeiger* 37 (1998) 141-148.
- Yarar *et al.* 1997 M. Yarar – G. Magnin, *Türkiye’ nin Önemli Kuş Alanları*. İstanbul 1997.
- Yavuz – Tunç 2015a M. Yavuz – M. R. Tunç, “Phaselis Antik Kenti ve Yakın Çevresinin Faunası I”. *Phaselis I* (2015) 143-183.
- Yavuz – Tunç 2015b M. Yavuz – M. R. Tunç, “Fauna”. Ed. T. Korkut, *Arkeoloji, Epigrafi, Jeoloji, Doğal ve Kültürel Peyzaj Yapısıyla Tlos Antik Kenti ve Teritoryumu*. Ankara 2015.